

#iedereenbeschermd

Sociale bijdragen : evolutie en alternatieven van het ABVV

19 november 2019

Celien VANMOERKERKE
Anne PANNEELS
Adviseurs Federaal ABVV

ABVV-FGTB

Ensemble, on est plus forts

Samen sterk

Financiering sociale zekerheid

- Financiering naar behoefte
- Voornamelijk uit sociale bijdragen op het loon
- Bijkomende financieringsbronnen, opnieuw hoofdzakelijk op inkomen werknemers

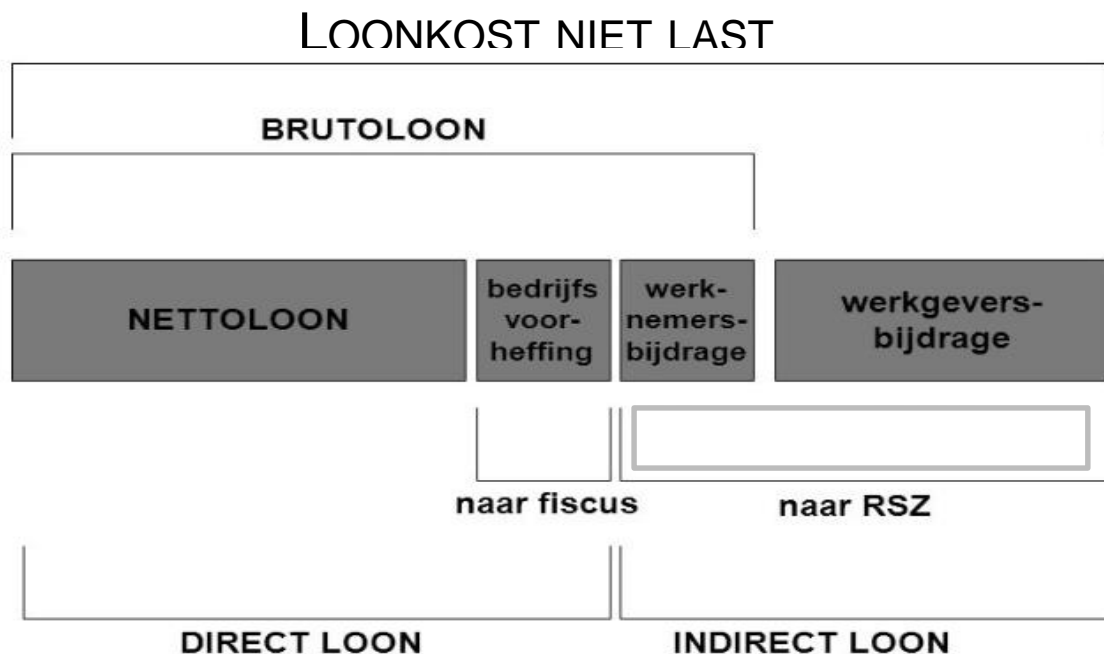
3 financieringsbronnen

Sociale bijdragen	51,6 mia €
Alternatieve financiering:	
- 13,41 % van de BTW ontvangsten	10,4
- 40,73 % van de roerende voorheffing	3
Rijkstoelage	2,1
waarvan evenwichtsdotatie voorzien tot 2020	3,1
Andere (toegewezen ontvangsten, belegging, ..)	

Financiering door sociale bijdragen

- Werkgeversbijdragen: 25 % brutoloon (sinds 2018)
- Werknemersbijdragen: 13,07 % brutoloon

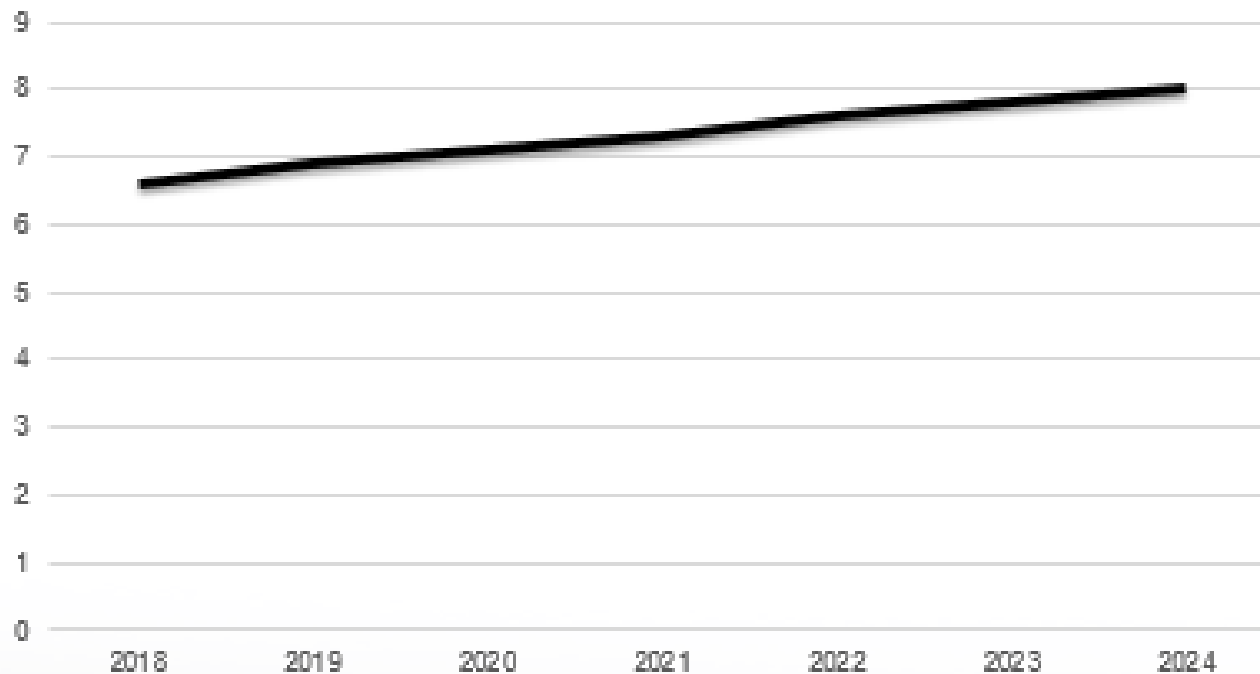
Brutoloon =
gesocialiseerd loon

Sociale bijdragen 51,6 miljard ⇔ 73,7 miljard uitgaven in 2019

Bijdrageverminderingen

Evolutie patronale bijdrageverminderingen in miljarden euro's

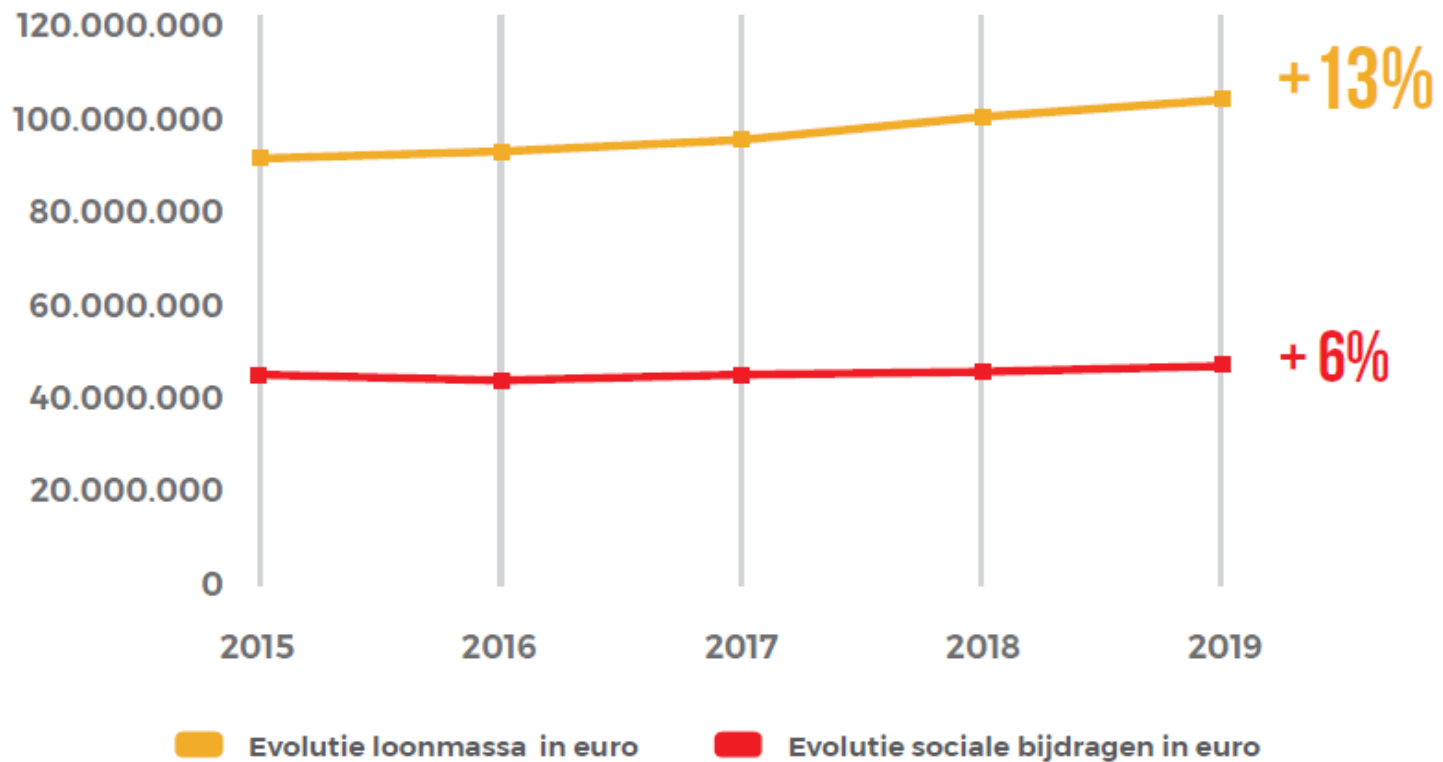

Financiering sociale zekerheid

- Problemen:
 - Bijdragen volgen niet langer de evolutie van de loonmassa
 - Sterkste schouders dragen niet langer de zwaarste lasten
 - Teveel afwijkende stelsels die niet of onvoldoende bijdragen

“Inkomsten uit bijdragen nemen minder snel toe dan loonmassa”

LOONMASSA EN SOCIALE BIJDRAGEN LOPEN UITEEN

‘Sterkste schouders dragen niet langer de zwaarste lasten’

Extra-legale voordelen / cafetariaplannen

Twee studies: RSZ 2013 en SD Worx 2019

Rijksdienst sociale zekerheid, inningsinstelling, beschikt over minder informatie over lonen dan de sociale secretariaten. Normaal?

Zij weten niet hoeveel werknemers maaltijd-, eco- en cultuurcheques ontvangen en voor welk bedrag. Sociale secretariaten weten dat wel.

Minimaal: **Aangifteplicht** van alle loonvoordelen, in ruil voor eventueel een verlaagde/vrijstelling sociale bijdrage.

Studie RSZ 2013

in €	Verschil tussen ontvangen bijdragen en opbrengst volledige bijdrage	
	Persoonlijke bijdrage	Patronale bijdrage
Extra-legaal pensioen	508.151.617	910.162.919
Werkloosheid met bedrijfstoelage	132.885.043	564.294.840
Dubbel vakantiegeld	65.824.910	850.810.145
Winstdeelname		11.890.624
Bedrijfswagens	Min. 211.908.816 Max. 734.226.745	Min. 270.488.183 Max. 1.560.097.945
GSM	36.711.337	90.640.769
hospitalisatieverzekering	144.489.353	243.671.093
Maaltijdcheques	Min. 136.293.882 Max. 241.795.000	Min. 420.639.210 Max. 596.995.000
Ecocheques	23.349.840	57.651.059
minimum totaal	1.259.614.798	3.420.248.842
Maximum totaal	1.887.433.845	4.886.214.394

Niet onderworpen loonmassa

Verloningsvorm	
Privégebruik bedrijfswagen (Voordeel in natura)	944.297.547,0
Werkgeverstussenkomst woon-werkverplaatsingen met eigen wagen	671.906.026,3
Fietsvergoeding	115.513.185,5
Werkgeverstussenkomst woon-werkverplaatsingen met openbaar vervoer	161.002.047,1
Ecocheques	246.546.750,0
Niet-recurrente resultaats-gebonden voordelen (CAO 90)	690.361.355,8
Aandelen of Warrants	1.746.312.964,5
Maaltijdcheques	2.030.348.163,0
Winstpremie	41.743.671,4
Aanvullende kinderbijslag	43.501.462,7
Bellen en surfen	50.648.156,9
Cataloguswaarde	15.325.000.814,6

Warrants voor 4,5 % van de werknemers, maaltijdcheques voor 62 %

Impact op sociale zekerheid

- Impact op de financiering
 - Gemiste loonmassa (25% + 13,07 %)
= 2,6 miljard
- Impact op sociale bescherming
 - Geen sociale bijdragen, geen rechten
 - Meest voordeel voor grootverdieners
 - Versterkt ongelijkheden

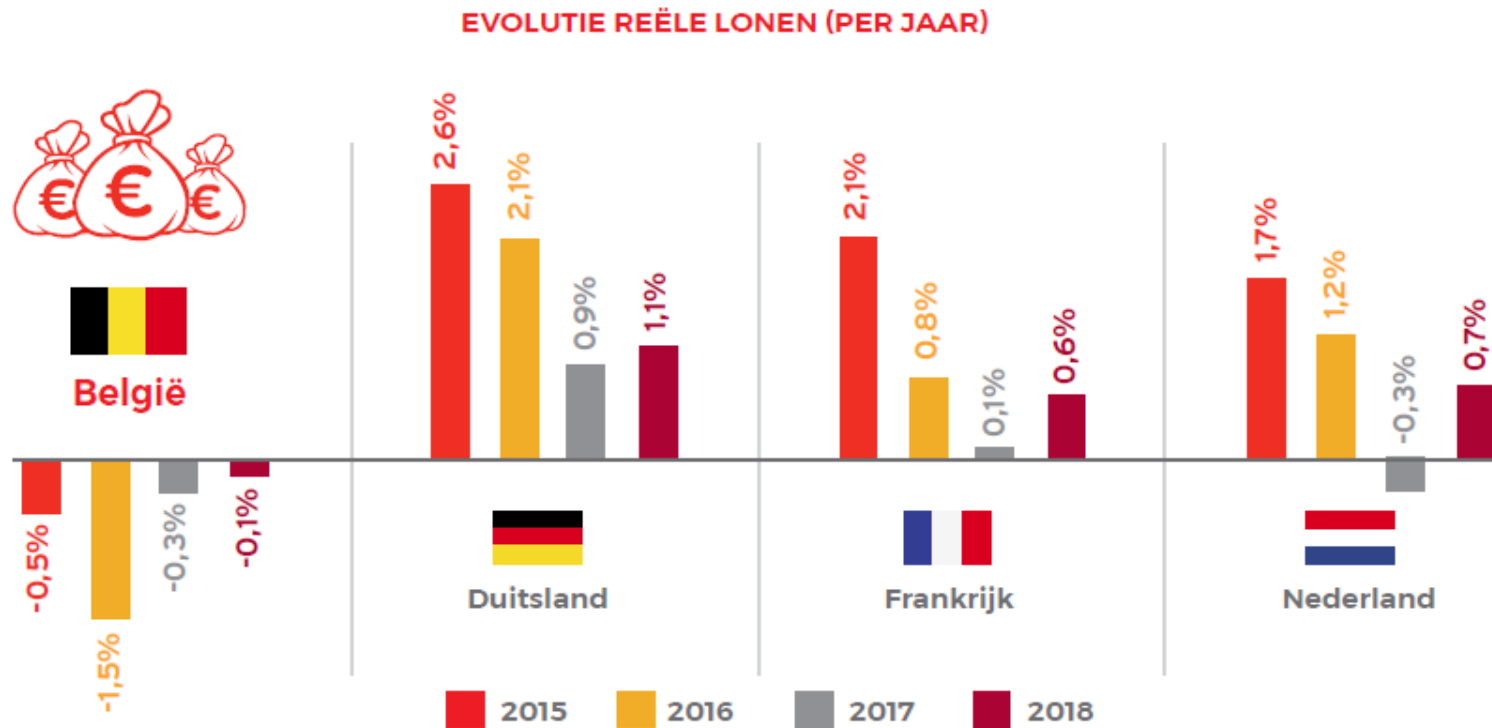
‘Teveel afwijkende stelsels die niet of onvoldoende bijdragen’

Gratis eerste werknemer:

- Aanwervingen eerste werknemer vanaf 2016 tot eind 2020
- Geen patronale bijdragen verschuldigd en dat tot in de eeuwigheid.
- Niet efficiënt: slechts 18 % van de eerste werknemers komt uit werkloosheid. 63 % komt uit werknemers
- Vrije keuze voor welke werknemer => 95,6 % van de gevallen op hoogste loon
- Explosie van de kost plusplannen: 666 miljoen in 2020

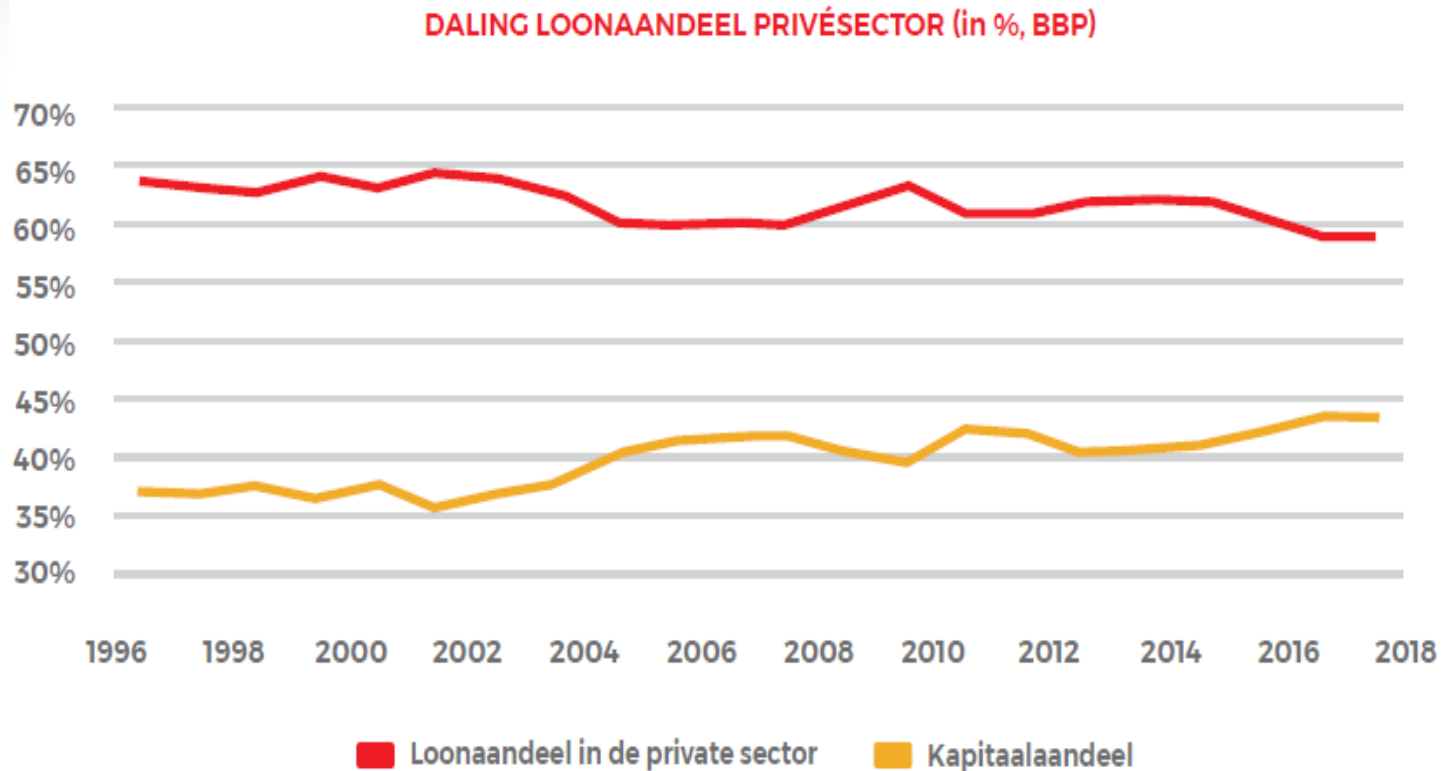
Geen verlenging van deze maatregel en afbouw van het bestaand voordeel.

'Hervorming loonvormingswet (“Wet van '96)'

Bron: IAO Global Wage Report, 2018/2019; ETUI Benchmarking Working Europe, 2018.

‘Werknemers krijgen steeds minder van de koek’

Bron: NBB, sectorrekeningen (S11 & S12), 2019.

Financiering sociale zekerheid

- Oplossingen:
 - Vrije loononderhandelingen – loonaandeel van de werknemers herstellen
 - Gelijkwaardige bijdrage door alle inkomens

Duurzame en billijke financiering van de sociale zekerheid verzekeren

- 1. Afschaffing van wat nog overblijft van het bankgeheim; kennis van alle inkomsten en bestanddelen van het vermogen van burgers en bedrijven via een vermogenskadaster**

Doel : voldoende kennis om, op termijn, een solidaire bijdrage van alle inkomens aan de financiering van de sociale zekerheid in te voeren

Duurzame en billijke financiering van de sociale zekerheid verzekeren

2. Herziening van de wet van 17 april 2017 m.b.t. de hervorming van de financiering van de sociale zekerheid

- ✓ Voorzien in een **structurele evenwichtsdotatie** na 2020 en niet langer onderworpen aan de responsabiliseringsfactoren door die af te schaffen

2. Herziening van de wet van 17 april 2017 m.b.t. de hervorming van de financiering van de sociale zekerheid - vervolg

- ✓ Voorzien in een **dotatie van de Staat die stijgt ifv een vergrijzingscoëfficiënt** die de kosten dekt verbonden aan de vergrijzing van de bevolking

Bijgevolg : de huidige, in de wet voorziene voorwaarden afschaffen (activiteitsgraad en economische groei)

2. Herziening van de wet van 17 april 2017 m.b.t. de hervorming van de financiering van de sociale zekerheid - vervolg

- ✓ Voorzien in een **alternatieve financiering** ter dekking van minstens
 - alle sociale bijdrageverlagingen en – verminderingen
 - alle “gaten” veroorzaakt door regeringsbeslissingen waaronder de kosten voor de taxshift die herkenbaar moeten blijven

2. Herziening van de wet van 17 april 2017 m.b.t. de hervorming van de financiering van de sociale zekerheid - vervolg

Hiertoe moet de alternatieve financiering voortkomen uit :

- een deel van de BTW-inkomsten en van de roerende voorheffing (met de accijnzen op tabak als reservebron)
- **een deel van de inkomsten uit de vennootschapsbelasting**

Doel : bedrijven die winst maken doen bijdragen ter compensatie van de toegekende sociale bijdrageverlagingen

2. Herziening van de wet van 17 april 2017 m.b.t. de hervorming van de financiering van de sociale zekerheid - vervolg

- ✓ Een alternatieve financiering van de gezondheidszorg waarborgen ter integrale dekking van het verschil tussen de noden en de beperkte financiering van het globaal beheer van de SZ

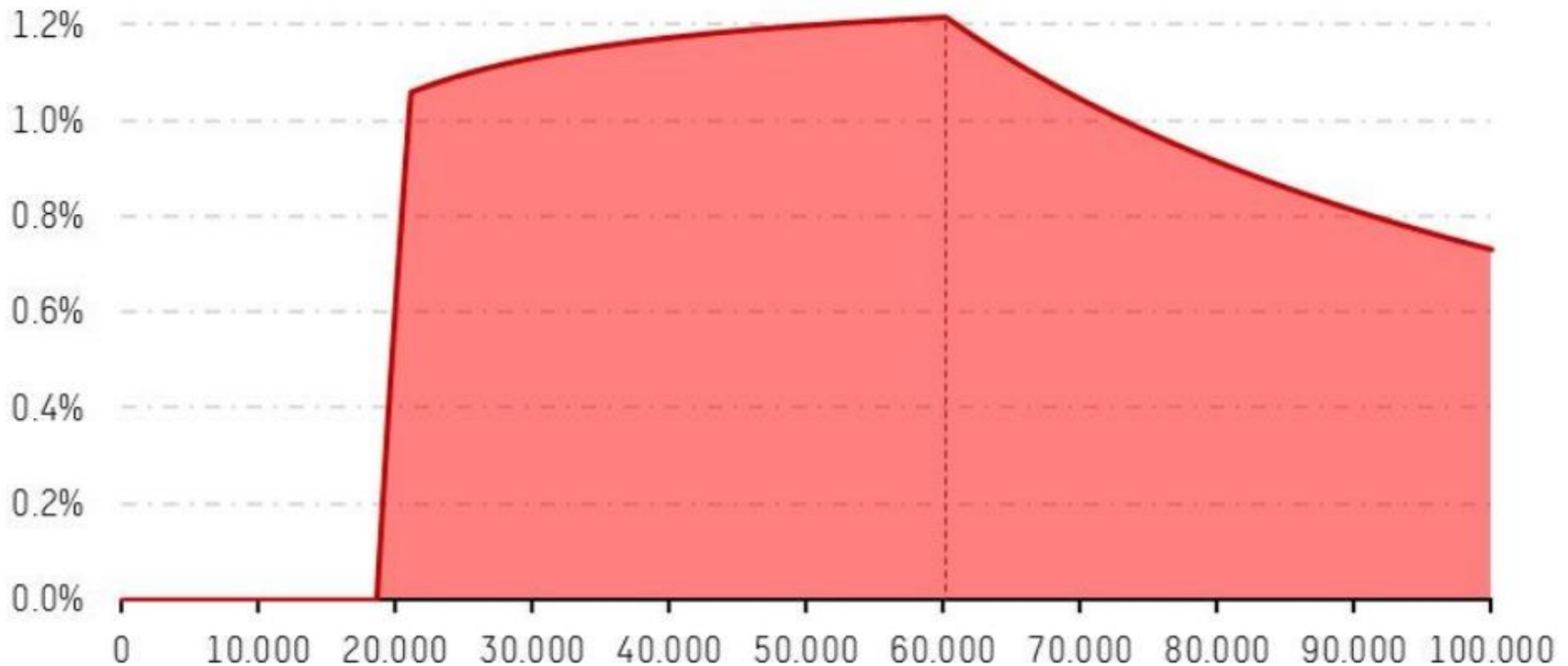
Doel : aan iedereen de toegang tot kwaliteitsvolle zorgen waarborgen

2. Herziening van de wet van 17 april 2017 m.b.t. de hervorming van de financiering van de sociale zekerheid - vervolg

- ✓ **Voldoende inkomsten uit sociale bijdragen** die het verzekeringsprincipe waarborgen :
 - de patronale bijdrageverlagingen koppelen aan tewerkstellingsverplichtingen
 - meer volwaardige banen voor meer sociale bijdragen
 - afbouwen van de mogelijkheid tot banen zonder sociale bijdragen (strijd tegen de flexijobs, studentenjobs, gratis 1^e werknemer, vrijstellingen voor beroepssportlui ...)
 - moratorium op de extralegale voorwaarden
 - de zeer onbillijke warrants onderwerpen aan normale sociale bijdragen

3. De bijzondere bijdrage sociale zekerheid (BBSZ) hervormen

Momenteel alleen van toepassing op inkomsten uit arbeid vanaf gezinsinkomsten van 1.950 € bruto

BBSZ - % van het netto-belastbaar inkomen
Bron: Toon Vanheukelom in Trends 17/04/2019

3. De bijzondere bijdrage sociale zekerheid (BBSZ) hervormen

- ✓ Toepassen op een ruimere en meer billijke basis, dus ook op de inkomens van zelfstandigen, vennootschappen, op roerende & onroerende inkomens, op de meerwaarde op deze inkomsten, ...
- ✓ Vrijstellen van inkomsten tot 3.012 € bruto per maand (te indexeren), evenals van de eigen woning
- ✓ Eerder meer individualiseren ipv toe te passen per gezin
- ✓ Aanpassen van de % per schijf om de lage en middeninkomens niet te benadelen
- ✓ Voorzien in een progressief karakter van de % per schijf : 2% op de 1^e schijf en 3% op de 2^e

Een duurzame en billijke financiering van de sociale zekerheid verzekeren

4. Bepaalde belastingvoordelen onder de loep nemen en eventueel afschaffen (zoals de belastingaftrek voor 2^e woning) en de op die manier verkregen besparingen investeren in de sociale zekerheid

5. Strijd tegen de sociale en fiscale fraude, namelijk door het respectievelijk versterken van de sociale en fiscale inspectiediensten

**Voor een duurzame, rechtvaardige
financiering van
de sociale zekerheid.**